

Olvassuk Jézussal a Bibliát 15
Sírás magunkért (Lk 23,26-31 – Hóseás 10,8)

„Úgy éreztem, rám szakad az ég“. – „Kicsúszott a lábam alól a talaj“. – „Azt álmodtam, hogy egy nagy hegyoldal szakadt le és elsodort mindent.“ Pszichiátriai jelentésekben gyakran fordulnak elő ilyen és ehhez hasonló beszámolók. Azt jelzik, hogy aki ezeket átélte, súlyos drámai megrázkódtatásokon ment keresztül. Egy ilyen, vége felé haladó dráma csúcsát jelentette az is, amikor Jézus kivégzése felé haladva ilyen mondatokat idézett az őt sirató asszonyoknak: „Akkor majd kiáltani kezdik a hegyeknek: essetek ránk! - és a halmoknak: borítsatok el minket“.

1.

Hóseás próféta könyvéből idézte az Úr ezeket a mondatokat. Furcsán hangozhat, de el kell mondanunk, hogy az Ószövetségre annyira jellemző próféták sorában ő az első, aki a *szerető* Istenről prédikált. Előtte élt kollégái különben mindig is az engedetlenség és büntetés, illetve a büntetés és megbocsátás kereteiben beszéltek Isten és népe viszonyáról. Ezt a keretet nem csak ők alkalmazták, de ezen épül fel a bibliai Bírák könyve is: Isten kihozta népét a fogságból, amely azonban erről a jótetteről igen hamar megfélemedkezett és sietve futott idegen népek istenségei után. Sőt ezt még nyomós érvekkel alá is támasztotta: „Elmegyek a szeretőim (=idegen istenek) után, ők adnak nekem kenyeret és vizet, gyapjút és lent, olajat és italt“ (Hós 2,7). Ki tudna ennek a bő ajánlatnak ellenállni? Ez Isten büntetését vonta maga után, aki bírákat rendelt, hogy a kárt elhárítsák. Mire a nép könyörgött és Isten megbocsátotta tévelygését. Nos, ez a körforgás minden egyes bíró esetében ugyanígy ismétlődött meg újra meg újra: *engedetlenség-büntetés-megbánás-megbocsátás*.

Ezt törte át Hóseás üzenete. Azt hirdette, hogy Isten népéhez való viszonyát nem az elismerésre, alárendeltségre, engedelmségre, hanem a *s z e r e t t e m* alapozza. „Még gyermek volt Izrael, amikor *m e g s z e r e t t e m* ...“ (Hós 11,1). Bár ez a szeretetteljes vallomás rögtön szemrehányásba torkollott is: „Minél jobban hívtam őket, annál jobban távolodtak el tőlem, s a Baálokra áldoztak...“ – de ez Isten stratégiáján mit sem változtatott. A stratégia két lépcsős, ami nekünk, maiaknak igen sok fejtörést okoz: a nép bajba kerül, mert azt az Isten maga hozta rá! A nyomorúság olyan mérvű is lehet, hogy az emberek szinte kívánják a halált. „Azt mondják majd a hegyeknek: takarjatok el! – a halmoknak pedig: omoljatok ránk!“ (Hós 10,8). S hogy ez mennyire nem vesztített érvényéből, azt orvosok és ápolók szinte minden nap megtapasztalhatják. Kezükhöz kerülhetnek olyan élethelyzetbe jutottak, amelyben a megsemmisülés, a halál kívánatosabbnak tűnhet, mint a szenvedésben és fájdalmakban folytatott élet. Itt különösen is gondolhatunk mai, dekadens társadalmainkban hevesen és nem minden indulat nélkül folyó vitára az *eutanáziára*, a „kísért öngyilkosságra“ és egyéb válfajaira.

Az isteni stratégiának azonban ez csak az egyik oldala. Meghirdeti, hogy ő éppen ezt a szétzilált, reménytelenségig megvert népet *m é g i s s z e r e t i*!
„Megindult a szívem, egészen elfogott a szájalom. Nem izzó haragom szerint bánok vele...mert Isten vagyok én, nem ember, szent vagyok köztetek...“ (Hós 11,8-9). Ezen a háttérén értjük meg, hogy amikor a prédikátorok ezt az üzenetet adják tovább, akkor nem azt követelik, hogy a nép vesse alá magát Istennek, engedelmeskedjék neki, félje őt. Hanem azt, hogy „*S z e r e s d* az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből“ (5 Móz 6,5). Igen, szeresd őt, hisz Jézus Urunk is ezt hirdette meg legfőbb parancsolatként! És „mi azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket“ – vonja le a következtetést János levele (1 Jn 4,19).

2.

Jézus korában megszokott kép volt, hogy halálraítélteket hosszú menetben vezettek a vesztőhelyre. Az elítélt nyakába táblát akasztottak, amelyen az elítéltetése oka állt. A menetet asszonyok kísérték, akik mellüket verve siratták a halálba indulót. Jézus esetében se volt ez másképp. De talán kettős értelemben mégis: egyrészt népük nevében siratják azt, akit a templomi főnemesség, a szadduceusok ítéltek halálra. Modern-kori zsidó írásmagyarázók ezzel éppen azt szeretnék bizonyítani, hogy lám, a népnek magának semmi része nem volt Jézus halálában, sőt az asszonyok sírása még a részvételnél is sokkal több volt. Másrészt Jézus értésére adja a sirató asszonyoknak, hogy nem fogták föl, ami most történik, mert az az Isten tervének felel meg, amit tisztelni kell.

Miután tehát levették válláról a keresztet, amit neki magának kellett hordania, s egy mezőről hazatérő líbiai embert kényszerítettek a továbbhordozására, Jézus az asszonyok felé fordult. Elutasította a rajta való siránkozást és ajánlotta, hogy inkább maguk és gyermekeik miatt legyenek gyászban. Mert, ami most hamar bekövetkezik, az elviselhetetlen lesz számukra: az emberi gonoszság arat diadalt, s ennek ő maga is áldozatul esik. Nem csak a tanítványok állnak majd értetlenül a rájuk szakadt tragédia előtt. De ne tévesszék szemük elől, hogy ezt Isten így tervezte, ez az ő akarata. Ő szötte tervet a kaotikus világ rendbehozatalára. Ez keserves következményekkel jár majd a világ számára. Sokan jajveszékelnék majd, hogy jobb lett volna, ha nem szülnek és inkább kívánják, hogy hegyek omoljanak rájuk. De ezt a tragédiát is szabad úgy túlélniük, hogy abban is – mégis! – Isten szeretetének megnyilatkozását fedezhetik fel. A terv fejfájást, sőt fájdalmat okozhat nekünk, mégis tisztelni kell, mert Isten ezért nagy áldozatot hozott.

Látjuk tehát, hogy Jézus ezt a hóseási helyet úgy értelmezte, ahogyan a próféta szerint annak idején Isten rábízta. Az ő halála tragédia – ezen nincs semmi szépíteni való – s ez a legmélyebb válságba sodorhatja az emberiséget. Mind a mai napig kimutatható következményekkel. Hát nem úgy áll a helyzet, hogy milyen bensőségesen siratjuk meg a halálra ítélt Názáreti Jézust? – Böjti és nagypénteki énekeink túltengenek a siratástól és jajgatástól. De közülünk milyen kevesen látják Isten javunkra szötte tervének megvalósulását és utasítják el a feltámadás reménységét, amivel Isten megbizonyította az Ő – mégis – szeretetét?!

3.

Jézus azt mondja, hogy magunkon kell kezdeni a sírást. Mert az életünkben ránk-omlással fenyegető „hegyek“ fájdalmat okoznak, de a feltámadáshit senki el nem veheti tőlünk. Kétségtelen, hogy ez a dráma nem a bennünket cirógató-simogató Istenről szól. Ő nem mézes-mázosan kímél, de még a büntetése mögül sem törölhető ki tettének mozgató rúgója, az ő határtalan szeretete. A golgotai kereszt felé menetelő Jézuson még most nem látszik, hogy ő lesz az az „Isten Báránya, aki elhordozza a világ bűneit“. Vagyis az áldozat Isten terveinek megpecsételéseként.

Amikor most az őt siratók felé fordult, első hallásra úgy tűnik, hogy megfenyegette őket. Valójában azonban a hóseási idézettel ebben a biztos tudatban szól: „Fiam, ne vesd meg az Úr fenyítését“ (mert azt a Fiú már átvállalta magára!) „s ne csüggedj, ha megfedd téged...mert az Úr azt feddi meg, akit szeret“ (Zsid 12,5-6).

„Úgy éreztem, rámszakad az ég.“ Mondat, amely egyre bonyolultabbá váló világunkban milliószor elhangozhat. Joggal és nem alaptalanul. Ki merné ennek esetleges jelentkezését tagadni? A vele járó fájdalmakat és veszélyeket sem szabad alábecsülni. Csak, aki „beiratkozott“ az Isten iskolájába, az tanulja meg, hogy Isten kétlépcsős stratégiájának két elemét nem szabad elszakítani egymástól. Annak Jézusnak ez a biztatása megoldást hozhat: „...jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mire van

szükségetek“ (Mt 6,8). Ha kell, észre-térítésre, ha kell, mindent elfedő, megértő szeretetre. De Jézus annak szavatolója, hogy mindkettőt Isten szeretete hatja át. S csak ennek a kettősségnek a komolyan vétele ment meg bennünket a vádtól, hogy mi olesó kegyelmet prédikálunk. A kegyelemnek ára van: Jézus fizetett meg érte. Ámen

Gémes István